

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v.
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

Datum 10 maart 2026
Betreft Definitief advies als bedoeld in artikel 114 van de
Zorgverzekeringswet
Geschil over vergoeding van medisch-specialistische zorg als bedoeld
in de zorgverzekering ONVZ Vrije Keuze Basisverzekering
Verzekerde en
zorgverzekeraar ONVZ Zorgkostenverzekeraar (verweerder)

Zaaknummer
2026001206

Onze referentie
2026005034

Uw referentie
202501473

Uw brief van
13 januari 2026

Geachte

Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) heeft de aanvullende stukken ontvangen.

Verweerder geeft in zijn brief van 26 februari 2026 aan dat het verschil in revisierisico tussen de CoP heupprothese en CoC heupprothese wel klinisch relevant is. Als onderbouwing geeft verweerder aan dat het een absoluut risico van 0,67 voor CoP prothese versus 0,44 voor CoC prothese betreft, dus slechts +0,23%, maar dat dit wel een relatief risico is van 1,52. Vervolgens heeft verweerder een berekening gemaakt van de kosten die dit met zich meebrengt, namelijk 85 extra revisies binnen twee jaar met een gemiddelde verkoopprijs van € 10.570 per keer. Verweerder concludeert dat dit bijna € 900.000 aan voorkombare kosten zijn. De prothesen zijn daarmee niet gelijkwaardig aan elkaar in termen van doelmatigheid, aldus verweerder.

Revisierisico

Het Zorginstituut heeft in het voorlopig advies van 10 februari 2026 de effectiviteit van de CoC prothese met de CoP prothese vergeleken bij de groep patiënten met coxartrose, waarbij gunstige en ongunstige effecten zijn meegenomen en gewogen. Op basis van de geraadpleegde literatuur werden voor deze patiëntengroep geen klinisch relevante verschillen (voor o.a. infectie, osteolyse en luxatie) gevonden tussen beide prothesen. Wat betreft revisies laten verschillende studies verschillende resultaten zien. De grootste studie laat een klein verschil ten nadele van CoC prothesen zien. Dit verschil is vanwege het groot aantal onderzochte patiënten dan wel statistisch significant, maar het is een dusdanig klein verschil (de toename van het risico op deze complicatie is 0,23%, dat wil zeggen een kans van ongeveer 1 op 400) dat het niet als een klinisch relevant verschil beschouwd kan worden. Zodoende zijn de prothesen gelijkwaardig aan elkaar en daarmee voldoet de CoC prothese aan de stand van de wetenschap en praktijk.

Kostenberekening

Het Zorginstituut merkt tenslotte op dat bij bepaling van de stand van de wetenschap en praktijk het Zorginstituut zich beperkt tot argumenten die betrekking hebben op de relatieve effectiviteit. Voor een vergoedingsbesluit kunnen evenwel ook de andere pakketcriteria (noodzakelijkheid, kosteneffectiviteit en uitvoerbaarheid) van belang zijn. Deze worden echter niet meegewogen in de beoordeling van de stand van de wetenschap en praktijk.¹

Wel merkt het Zorginstituut op dat de richtlijn adviseert om bij "jonge, niet-obese patiënten" een CoC-prothese te overwegen.² De door verweerder berekende kosten zijn daarmee ruim overschat, omdat verweerder bij de kostenberekening uitgaat van het aantal geplaatste totale heupprothesen bij alle patiënten in Nederland.³

Uit het voorgaande volgt dat uit de aanvullende stukken geen feiten of omstandigheden naar voren komen die het Zorginstituut aanleiding geven het voorlopig advies te herzien. U kunt het voorlopig advies daarmee als definitief beschouwen.

Hoogachtend,

Manager Juridische Zaken

¹ Zie: "Beoordeling stand van de wetenschap en praktijk 2023", 11 maart 2024, pagina 26. Te raadplegen op de website van Zorginstituut Nederland.

²

https://richtlijnen database.nl/richtlijn/total_hip_prosthesis_thp/surgical_techniques_in_primary_tha/bearing_surface_tha.html

³ <https://www.lroi.nl/media/f3znizr/pdf-lroi-report-2025-3.pdf>

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 13 januari 2026 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoeker en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van een ceramic-on-ceramic (CoC) heupprothese.

Bij de adviesaanvraag heeft SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op medisch-specialistische zorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoeker op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoeker

Verzoeker is een 50-jarige man. Verzoeker was bekend met pijnklachten als gevolg van coxartrose. De coxartrose is ontstaan na een infectie waarvoor op kinderleeftijd een osteotomie is uitgevoerd. Verzoeker was sinds 2013 onder controle bij een orthopeed bij de Bergman Clinics in Naarden. Deze orthopeed deed in mei 2025 de aanbeveling om een totale heupprothese te plaatsen. Verzoeker heeft in juni 2025 een second opinion uit laten voeren bij Cortoclinics in Heidelberg, Duitsland. Bij verzoeker is naast heupslijtage sprake van een auto-immuunziekte (IgA vasculitis), waardoor hij gevoeliger is voor infecties.

Verzoeker heeft bij verweerder een vergoedingsaanvraag ingediend voor het plaatsen van een CoC heupprothese in Heidelberg. Verweerder heeft op 13 augustus 2025 het verzoek afgewezen. Verweerder voert aan dat een CoC heupprothese niet voldoet aan de 'stand wetenschap en praktijk'. Dit besluit is gebaseerd op het materiaal van de lagering (CoC). Het risico op een prothese fractuur en cuprevisie is volgens verweerder bij een CoC prothese hoger dan met de gebruikelijke combinatie, de ceramic-on-polyethyleen (CoP) en metal-on-polyethyleen (MoP). Daarmee is de CoC heupprothese volgens verweerder een minder veilige, minder duurzame en minder kosteneffectieve lagering.

Verzoeker is van mening dat de CoC heupprothese wel aan de stand van wetenschap en praktijk voldoet. Verzoeker heeft ter onderbouwing meerdere publicaties aangedragen.^{1, 2, 3} Daarnaast geeft hij aan dat volgens de Landelijke Registratie Orthopedische Interventies (LROI) de laatste tien jaar gemiddeld 4-5% van de heupprothesen van het type CoC is geplaatst. Verzoeker geeft aan dat CoC prothesen zeer lage slijtage vertonen, waardoor deze prothese geschikt is voor jonge actieve patiënten. Bij CoC prothesen wordt bovendien het vrijkomen van polyethyleen- of metaaldeeltjes, zoals dat bij CoP- of MoP-prothesen door slijtage kan optreden, voorkomen. Deze deeltjes kunnen een immuunreactie veroorzaken via macrofagen, wat leidt tot osteolyse (boterosie). Keramische deeltjes zijn chemisch inert (stabiel) en veroorzaken deze reactie veel minder, en door de lagere slijtage komen er ook minder deeltjes vrij. Omdat verzoeker tevens IgA vasculitis heeft, is een lagere kans op ontstekingsreacties voor hem belangrijk geweest in zijn overweging om voor een CoC prothese te kiezen.

Omdat verzoeker veel klachten had van zijn heup, heeft hij besloten om de klachtenprocedure niet af te wachten en het bedrag voor de operatie zelf te betalen. Hij heeft op 11 september 2025 een ongecementeerde heupprothese laten plaatsen van het type Excia T (BBraun Aesculap) met een Plasmavit Evolution-cup voorzien van een keramiek-op-keramiek lagering (CoC prothese) van het type Biolog Delta (4e generatie). Deze operatie heeft plaatsgevonden in de eerdergenoemde kliniek in Heidelberg.

Juridisch kader

Op grond van artikel 2.4, eerste lid, van het Besluit zorgverzekering (Bzv) omvat geneeskundige zorg, zorg zoals onder meer medisch specialisten die plegen te bieden. Verder geldt dat de zorg moet voldoen aan 'de stand van de wetenschap en praktijk'.⁴

Nadat is vastgesteld dat een behandeling als een verzekerde prestatie is aan te merken, dient te worden vastgesteld of een individuele verzekerde naar inhoud en omvang redelijkerwijs is aangewezen op de prestatie.⁵ Dit betekent dat er een koppeling moet zijn tussen de zorgbehoefte (de medische indicatie) en de zorg die geleverd wordt. Het gaat om de vraag of in het individuele geval de verlangde zorg het aangewezen middel is om in het gezondheidstekort van de verzekerde te voorzien.

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

¹ van Loon J, Hoornenborg D, van der Vis HM, Sierevelt IN, Opdam KT, Kerkhoffs GM, Haverkamp D. Ceramic-on-ceramic vs ceramic-on-polyethylene, a comparative study with 10-year follow-up. *World J Orthop.* 2021 Jan 18;12(1):14-23. doi: 10.5312/wjo.v12.i1.14. PMID: 33520678; PMCID: PMC7814309.

² van Loon J, Sierevelt IN, Spekenbrink-Spooren A, Opdam KT, Poolman RW, Kerkhoffs GM, Haverkamp D. Higher risk of 2-year cup revision of ceramic-on-ceramic versus ceramic-on-polyethylene bearing: analysis of 33,454 primary press-fit total hip arthroplasties registered in the Dutch Arthroplasty Register (LROI). *Hip Int.* 2023 Mar;33(2):280-287. doi: 10.1177/11207000211064975. Epub 2022 Jan 2. PMID: 34974763; PMCID: PMC9978866.

³ Ko YS, Kang SY, Kim HS, Park JW, Lee YK, Yoo JJ. Incidence of Ceramic Component Fractures in Total Hip Arthroplasty Using Contemporary Ceramic-On-Ceramic Bearings: A Retrospective Study Spanning Two Decades From Two Tertiary Referral Hospitals. *J Arthroplasty.* 2025 Apr;40(4):1055-1061.e3. doi: 10.1016/j.arth.2024.10.023. Epub 2024 Oct 16. PMID: 39424238.

⁴ Art. 2.1 lid 2 Bzv

⁵ Art. 2.1 lid 3 Bzv

Achtergrond

Bij heupartrose is er sprake van slijtage aan het kraakbeen in het heupgewricht, wat leidt tot pijn, stijfheid en verminderde mobiliteit. Bij milde klachten kan volstaan worden met fysiotherapie en pijnstilling. Wanneer de klachten toenemen kan het heupgewricht vervangen worden door een totale heupprothese, die bestaat uit een kop en een kom.

De nieuwe kop en kom kunnen van verschillende materialen gemaakt worden. In Nederland wordt bij patiënten jonger dan 55 jaar oud voornamelijk gebruik gemaakt van ceramic-on-polyethyleen prothesen (48.2% in de periode 2007-2017).⁶ Hierbij is de kop van ceramisch materiaal gemaakt en de kom van polyethyleen (kunststof). Andere mogelijkheden zijn onder andere ceramic-on-ceramic (13,7%), metal-on-metal, metal-on-polyethyleen en zirconium-on-polyethyleen. Metal-on-metal heupprothesen worden tegenwoordig vrijwel niet meer gebruikt, omdat er metaaldeeltjes vrijkomen door de wrijving van de metalen kop op de metalen kom. Daarnaast hebben ze een evident kortere levensduur.⁷

Complicaties die kunnen voorkomen na een heupoperatie zijn onder andere: infectie, nabloeding, luxatie (heup uit de kom), trombosebeen, loslaten van de prothese, peri-prothetische breuk (een breuk van het bot bij de prothese), en debris wear (slijtage). Het laatstgenoemde betreft het vrijkomen van slijtagedeeltjes waardoor de structuren rondom de prothese aangetast worden (osteolyse), wat kan leiden tot loslating van de prothese.

Literatuur

Voor de beoordeling van de stand van de wetenschap en praktijk staat in dit geschil ter discussie of een CoC prothese even goed, of beter, is dan de meest gebruikte CoP-prothese.

Op 23 januari 2026 heeft het Zorginstituut een literatuursearch uitgevoerd in Embase, Pubmed en Cochrane Central. Er werden 75 artikelen gevonden. Deze artikelen zijn gescreend op titel en abstract, waarbij 55 artikelen geëxcludeerd werden. In totaal werden 20 studies geïncludeerd: 10 systematische reviews en 10 RCT's.

Een systematische review waarin CoC en CoP prothesen met elkaar vergeleken worden, die door zowel verzoeker als verweerder is aangedragen, is geschreven door van Loon et al, 2022.⁸ In deze systematische review zijn twaalf RCT's, 3 niet-gerandomiseerde vergelijkende studies en 2 registry studies geïncludeerd met in totaal 10.909 CoP procedures en 27.863 CoC procedures. Gemiddelde follow-up duur was 5,5 jaar (1.0-16.5 jaar). In de RCT's en niet-gerandomiseerde vergelijkende studies werd geen verschil gevonden met betrekking tot het aantal revisies. In de twee registry studies werd een lager risico op revisie gevonden voor de CoP groep vergeleken met de CoC groep.

⁶ Kuijpers MFL, Hannink G, Vehmeijer SBW, van Steenberghe LN, Schreurs BW. The risk of revision after total hip arthroplasty in young patients depends on surgical approach, femoral head size and bearing type; an analysis of 19,682 operations in the Dutch arthroplasty register. *BMC Musculoskelet Disord.* 2019 Aug 22;20(1):385. doi: 10.1186/s12891-019-2765-z. PMID: 31438921; PMCID: PMC6706879.

⁷ Davis TP. Metal-on-Metal Hip Arthroplasty: A Comprehensive Review of the Current Literature. *Cureus.* 2023 Nov 3;15(11):e48238. doi: 10.7759/cureus.48238. PMID: 37929272; PMCID: PMC10624517.

⁸ van Loon J, de Graeff JJ, Siersevelt IN, Opdam KTM, Poolman RW, Kerkhoffs GMMJ, Haverkamp D. Revision in Ceramic-on-Ceramic and Ceramic-on-Polyethylene Bearing in Primary Total Hip Arthroplasty with Press-fit Cups: A Systematic Review and Meta-analysis of Different Methodological Study Designs. *Arch Bone Jt Surg.* 2022 Nov;10(11):916-936. doi: 10.22038/ABJS.2022.59354.2933. PMID: 36561219; PMCID: PMC9749123.

Geen verschillen tussen CoC en CoP werden gevonden voor infectierisico, loslating of dislocatie van de prothese, en het risico op peri-prothetische fracturen. De onderzoekers concluderen dat de resultaten van CoC en CoP vergelijkbaar zijn en dat beide behandelingen geschikt lijken te zijn.

Een andere systematische review met meta-analyse, die zich focust op de functionele uitkomst, is van Wu et al., 2024.⁹ In deze systematische review zijn 10 studies geïnccludeerd (grotendeels overeenkomend met de geïnccludeerde studies bij van Loon et al. 2022): 1 RCT, 7 prospectief gerandomiseerde studies en 2 retrospectieve studies met in totaal 906 CoP en 1192 CoC procedures. De follow-up duur was 2 tot 15 jaar. Uit de gepoolde analyse komen geen significante verschillen met betrekking tot revisies en postoperatieve complicaties (dislocatie, infectie, debris wear, osteolyse of diep-veneuze trombose). De postoperatieve functie werd beoordeeld met de Harris Hip Score (waarbij hogere score beter is), die hoger was voor de CoC prothese. De gemiddelde leeftijd in de CoP groep was echter vier jaar hoger dan in de CoC groep, wat mogelijk van invloed is geweest op het verschil in functionele uitkomst.

Uit de search van het Zorginstituut kwamen daarnaast twee geïnccludeerde studies naar voren, die na bovenstaande systematische reviews zijn gepubliceerd. Deze worden hieronder beschreven.

Van Loon et al. 2023 beschrijft een analyse over cuprevisie binnen twee jaar na plaatsing van CoC of CoP, met data verkregen uit de 'Landelijke Registratie Orthopedische Interventies'.¹⁰ De drie meest gebruikte cups met ceramische of polyethyleen lagering (12.535 CoC en 20.919 CoP) in de periode 2007-2019 zijn onderzocht. Cup revisie vond significant vaker plaats bij CoC prothesen (0.67% (CI 0.54-0.81) versus 0.44% (CI 0.54-0,81)). Er werd gecorrigeerd voor confounders (versturende variabelen), waarna het significante verschil in cup revisie bleef bestaan. De reden voor cup revisie berustte significant vaker op aseptische cup loslating in de CoC groep.

De onderzoekers geven aan dat aseptische cup loslating vaker voorkomt bij oudere patiënten, aangezien lagere botdichtheid de kans op cup loslating kan vergroten. De auteurs benoemen dat CoC bij jongere patiënten overwogen kan worden en dat aanvullend onderzoek hiernaar nodig is. Lange termijn kost-effectiviteitsanalyse is tevens noodzakelijk, gezien de prothesen bij jonge patiënten lang mee moeten gaan. De kosten van vroege cup revisies worden mogelijk verevend op de lange termijn.

Door Kim et al, 2025 is een kleine RCT uitgevoerd.¹¹ Tweehonderdvijftig patiënten met een gemiddelde leeftijd van 45 jaar (31-65 jaar) ondergingen een bilaterale totale heupvervanging met een CoC prothese (3^e generatie) aan de ene kant, en een CoP prothese aan de andere kant. De gemiddelde follow-up duur was 25,5 jaar (range 20-30 jaar). Revisie van het acetabulaire component vond plaats bij 2.8% van de CoC prothesen en 2.4% van de CoP prothesen.

⁹ Wu T, Jiang Y, Shi W, Wang Y, Li T. Comparative postoperative prognosis of ceramic-on-ceramic and ceramic-on-polyethylene for total hip arthroplasty: an updated systematic review and meta-analysis. PeerJ. 2024 Sep 25;12:e18139. doi: 10.7717/peerj.18139. PMID: 39346065; PMCID: PMC11438439.

¹⁰ van Loon J, Sierevelt IN, Spekenbrink-Spooren A, Opdam KT, Poolman RW, Kerkhoffs GM, Haverkamp D. Higher risk of 2-year cup revision of ceramic-on-ceramic versus ceramic-on-polyethylene bearing: analysis of 33,454 primary press-fit total hip arthroplasties registered in the Dutch Arthroplasty Register (LROI). Hip Int. 2023 Mar;33(2):280-287. doi: 10.1177/11207000211064975. Epub 2022 Jan 2. PMID: 34974763; PMCID: PMC9978866.

¹¹ Kim YH, Park JW, Jang YS, Kim EJ. Cementless Total Hip Arthroplasty Using a Third-Generation Alumina-On-Alumina Ceramic or Alumina-On-Highly Cross-Linked Polyethylene Bearing: 20- to 30-Year Follow-Up. J Arthroplasty. 2025 Aug 18:S0883-5403(25)01020-4. doi: 10.1016/j.arth.2025.08.018. Epub ahead of print. PMID: 40835011.

Revisie van het femorale component vond plaats bij 3,2% bij de CoC prothesen en 2.4% van de CoP prothesen. Wear was 0.041 mm/jaar voor de CoP prothese. Voor de CoC prothese was geen wear. Osteolyse kwam voor beide prothesen niet voor bij het acetabulum of bij het femur. De onderzoekers concluderen dat voor beide prothesen er een excellente lange termijn functie is.

Aangezien bij verzoeker sprake is van een auto-immuunziekte met daarbij een hogere kans op infectie, is ook nagegaan of de lagering invloed heeft op het aantal peri-prothetische heup infecties.

Een systematische review van Hexter et al. 2018 beschrijft een vergelijking in peri-prothetische heupinfecties tussen MoP, CoP en CoC prothesen.¹² In de systematische review werden 17 RCT's en zes observationele studies geïnccludeerd. De incidentie van peri-prothetische infecties was: MoP 0,85%, CoP 0,38%, CoC 0,53%. Een meta-analyse is uitgevoerd waarbij geen significant verschil gevonden werd met betrekking tot risico op infectie tussen verschillende lageringen.

Richtlijnen

In de NOV-richtlijn Totale Heupprothese (2019) van de beroepsgroep Nederlandse Orthopaedische Vereniging wordt de volgende aanbeveling gedaan:¹³

*"Preferably use a metal or ceramic head and a cross-linked polyethylene cup."
"In certain circumstances (younger non-obese patients, head size ≥ 32 mm) ceramic-on-ceramic might also be a good choice."*

Beoordeling

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek concludeert het Zorginstituut dat CoC prothesen gelijkwaardig zijn aan CoP prothesen. De CoC prothese wordt in Nederland ook al toegepast. In de periode van 2007-2017 werd bij 13,7% van de patiënten die een totale heupprothese kregen een CoC prothese geplaatst.

Daarnaast wordt in de NOV-richtlijn Totale Heupprothese beschreven dat een CoC prothese onder bepaalde omstandigheden, te weten jonge niet-obese patiënten, ook een goede keuze is. Verzoeker is een jonge man van 50 jaar oud en valt dus onder deze aanbeveling.

Hoewel het aantal revisies voor CoC prothesen binnen twee jaar na plaatsing statistisch significant hoger is dan bij CoP prothesen, respectievelijk 0.67 vs 0.44%, is dit niet klinisch relevant. Op de overige vlakken (o.a. infectie, osteolyse, luxatie) zijn de prothesen gelijkwaardig aan elkaar. Daarmee voldoet de CoC prothese bij heupartrose aan de stand van wetenschap en praktijk.

Conclusie

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek concludeert het Zorginstituut dat een CoC prothese bij heupartrose voldoet aan de stand van de wetenschap en praktijk.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

Een CoC prothese bij heupartrose maakt onderdeel uit van het basispakket.

¹² Hexter AT, Hislop SM, Blunn GW, Liddle AD. The effect of bearing surface on risk of periprosthetic joint infection in total hip arthroplasty: a systematic review and meta-analysis. *Bone Joint J.* 2018 Feb;100-B(2):134-142. doi: 10.1302/0301-620X.100B2.BJJ-2017-0575.R1. PMID: 29437054.

¹³

https://richtlijndatabase.nl/richtlijn/total_hip_prosthesis_thp/surgical_techniques_in_primary_tha/bearing_surface_tha.html.